

Miquel Forrellad

I. Introducció

A l'Arxiu Històric de Sabadell es troben les actes d'un curiós procés instituït l'any 1507 contra el notari de la vila, Pere Joan.

Fa molts anys —més de trenta— que vaig transcriure aquest procés, amb l'esperança de poder-lo estudiar detingudament. Però com que els anys passen i cada dia veig més difícil de poder portar a terme aquest treball, m'he decidit a publicar l'esmentada transcripció amb un lleuger comentari que serveixi d'introducció per a situar-ne els fets.

És sabut que un dels flagells més terribles dels temps antics foren les pestes o «morbos» com també se'n deia a casa nostra. Una de les més tristament famoses fou la pesta negra que, a Catalunya, en diverses escames des del 1348 al 1360 arruïnà el país i es diu que deixà reduïda la població a una tercera part. (A l'Empordà, durant anys, faltaran notaris; en un convent de Santa Maria de Ribes, un monjo s'elegeix prior perquè ha quedat sol; a Barcelona, moren quatre dels cinc consellers i gairebé tot el Consell de Cent). La sensació de terror que aquella pesta deixà darrera seu, queda reflectida en la difusió que assolí la «dansa macabra», en la qual la mort invita a ballar successivament els representants de tots els estaments, des del serf fins a l'emperador i al Sant Pare.

Indefensos contra aquestes plagues, els pobles prenen, malgrat tot, les mesures que creien oportunes encara que de ben relativa eficàcia. Aquestes mesures consistien, a la nostra vila, en «tancar els portals, fora els d'un i altre cap de la vila, i nomenar portalers que hi fessin guàrdia

per tal d'evitar l'entrada de persones vinents de parts sospitoses; prohibir als habitants l'anada a indrets de perill; designar uns càrrecs anomenats de morbers que havien de menar un cos especial de vigilància de la població; adquirir el municipi provisions en quantitat per al temps que la vila hagués de romandre isolada; cremar ginebró i romaní davant les cases; i altres mesures de seny i ordre semblant» (Carreras, «Elements d'Història de Sabadell», p. 189).

Una de tals pestes, sofertes al nostre país, és la de l'any 1507, que obligà els jurats de la vila de Sabadell a prendre mesures com les esmentades i que, a tenor dels resultats, produïren aquesta vegada el seu efecte, ja que no es va arribar a contagiar la població sabadellenca. Així, amb decret i intervenció del batlle, aquells ordenaren «per lo bé e comuna salut» de la vila «e habitants en aquella, que algú que vingués de part pestilent no fos receptat en dita vila» (o sigui rebut), i que tampoc els sabadellencs no «poguessen anar a dites parts pestilents» per tornar a la vila.

Doncs bé, en temps de dita pesta, va córrer la veu que la muller del notari de Sabadell, Pere Joan, havia anat a Terrassa, lloc contaminat, i havia tornat a Sabadell. I aquí comença el nostre petit drama local. Assabentats els jurats de la vila d'aquest fet, requeriren una i altra vegada al batlle —que aleshores ho era En Joan Llobet— per tal que apliqués la pena corresponent a la muller del notari, que s'havia atrevit a contravenir el manat.

El batlle, ja sigui per amistat amb el notari ja sigui per la raó que després diré, era remís en l'acompliment del seu deure de perseguir la infracció.

I heu's aquí que el dissabte, dia 17 d'abril del 1507, prop de la una passat migdia, els jurats de la vila Rafael Oromir i Pere Prim s'encaminen a la plaça, on viu el notari Pere Joan. La casa del notari era situada en el grup de cases que, a la part de ponent, sortia de la ratlla de les altres façanes d'aquell costat, i es ficava dins la plaça. Podem pensar que els jurats vénen a la plaça pel carrer de Sa Muntada (el que després serà carrer del Pedregar), on els Oromir tenen la seva casa.

Asseguts a la taula —o parada— que hi ha davant la Notaria, s'hi troben en Jaume Oromir, germà del jurat Rafael Oromir, i el batlle Joan Llobet que, segons es veu, esperava que el notari acabés de dinar per anar junts a algun quefer. També eren per allí, En Martí Berjó —francès— l'Antoni Salvany —àlies Ferreres— i En Damià Santmartí. Aquest darrer estava conversant amb En Martí Serrador.

Atesa l'hora, devien haver-hi a la plaça altres vagarosos i anants i vinents. Prop de la casa del notari hi havia, dins el seu obrador, el sabater Bartomeu Soler.

En veure el batlle davant de cal notari, els jurats l'emprenen resolutament, intimant-lo perquè faci pagar la pena corresponent a la muller d'En Pere Joan per haver anat a Terrassa. En l'endemig, surt a la porta de la Notaria, la inculpada, i exclama: —«Per ma fe que puc jurar que no he entrat a la vila de Terrassa». I talment ho jurà seguidament.

El notari, que tot just s'acaba d'alçar de dinar, sent les veus i les exclamacions de la seva dona, i surt també rabent a la plaça. S'encara amb l'Oromir i li diu: —«Per moltes coses em voleu mal vós n'Oromir, sempre

teniu ganes d'enfastijar.» I respon aquest: «—Jo el que faig, ho faig per la vila». I comença un pugilat verbal, que va encenent les sangs de l'un i l'altre, i que esdevé injuriós.

El notari no s'aguanta ja més, s'acosta al jurat Rafael Oromir i, amb les dues mans, li dóna una empenta, i aquest li'n venta una altra al notari.

Es va produïnt un fort aldarull i molta gent acut. Un de tants, és En Soler —sabater— que, sentint la remor, surt de la seva botiga i s'acosta als qui es barallen. (Si hem de creure els testimonis del procés, foren tants els qui s'hi reuniren que «envides» podien recordar els presents.)

Sembla que el notari, perduts ja els estreps, posa la mà al punyal que duu a la corretja i alça el braç per a colpir el jurat Rafael Oromir. Però el batlle s'interposa. D'altre cantó, n'Oromir intenta arrabassar la llança que porta En Salvany, un dels circumstants, per escometre amb ella el notari, però En Salvany, resistint-lo, ho impedeix. Aleshores En Jaume Oromir, germà del jurat, intenta també arremetre el notari amb l'espasa tirada, però s'abraonen damunt d'ell el batlle i el sabater Bartomeu Soler, i abraçant-lo fort el subjecten.

Creix l'aldarull. Molts van d'ací d'allà amb ballestes i espases tirades i altres armes, i es produeix una extraordinària confusió...

Cal suposar però que, a la fi, el seny es va imposar i que la gent d'ordre va aconseguir de calmar els exaltats, perquè la cosa no va anar més enllà.

Malgrat això, l'escàndol havia estat majúscul, i restava menystinguda l'autoritat dels jurats. Aquests, doncs, no es conformen a deixar-ho córrer. Si el batlle no vol actuar per iniciativa pròpia, ells l'intimaran per escrit, si cal, a instruir el procés corresponent. I passarà a ser ja una qüestió marginal la pretesa anada de la muller del notari a Terrassa. Ara ja s'ha produït un fet a plena llum, davant de tothom i al bell mig de la plaça de la vila, que incrimina directament el notari Pere Joan.

Per això, dos dies després, presenten al batlle una cèdula en la qual, fent constar que actuen «ab lo Consell de la vila o major part» d'ell, celebrat amb aquest objecte, donen trasllat dels fets esdevinguts, segons la seva interpretació, i entre altres coses li diuen: Que sabent que madona Perejoana, muller d'En Pere Joan, notari, era anada a Terrassa, i en casa on hi havia malalts de pestilència, us requeriren que executéssiu la pena publicada amb veu de crida. I d'aquella qüestió se'n seguí que dit Pere Joan, amb gran ultratge, irrompé donant espenta a un dels jurats, proferint paraules molt injurioses i, després, amb punyal arrencat «ha pres lo dit jurat per los pits» volent-lo ultratjar, per la qual cosa ha comès molt gran crim i digne de gran punició, i deu ser empresonat ben guardat fins que sigui conegut dels seus crims i culpes, així que, mitjançant justícia, tingui ell la punició que es mereix de tan gran delicte i els altres en prenguin exemple, car certa cosa és que per semblants i menors crims s'han fet, a instància dels jurats de la vila, grans execucions i derrocaments de cases... etc.

El batlle inicià doncs, finalment, el procés i manà arrestar, entre tant, el notari. En aquest procés desfilen, com a testimonis, alguns dels que van presenciar l'aldarull o en foren protagonistes. Els alludits testimonis són: el jurat Pere Prim, En Bartomeu Argemir, En Feliu Feu, En Pere Arús, En Martí Berjó —francès—, En Bartomeu Soler —sabater—, En Damià Sant-

martí, el jurat Rafael Oromir, l'Antoni Salvany. També es pren declaració al delat, naturalment.

La major part d'aquests testimonis són de famílies sabadellenques ben conegudes. Els Argemir eren comerciants que es dedicaven al negoci de préstec de diners i animals als pagesos. Els Feu, el primer dels quals de qui es té notícia era fuster, posseïran amb el temps la masia que prendrà aquest nom i assoliran la noblesa. Els Oromir eren paraires. I els Salvany, d'una antiga família de Sabadell, van ocupar el càrrec de jurats de la població amb molta freqüència.

Com no és estrany, els testimonis no són coincidents; a voltes, fins i tot són contradictoris. Interpretant-los al meu juí, n'he tret la base del relat que he donat més amunt. Tanmateix les declaracions testificals tenen una considerable vivacitat i ens donen una animada i plàstica imatge, ben suggestiva, de la vida sabadellenca del cinc-cents.

L'any 1507, en què els fets s'esdevingueren, la vila tenia uns sis-cents habitants. El casc de la població era encara ben reduït. En ell ocupava un lloc remarcable la plaça, que n'era el centre comercial. Aquesta tenia forma irregular i, tal com hem dit, a la banda de ponent hi destacava un grup de cases que formava un cos sortint cap a dintre la plaça. En l'espai central, hi havia algunes petites barraques, anomenades taules, que servien de despatx de gèneres. Precisament en una d'aquestes taules, la situada davant la casa-obrador de la Notaria, seien el batlle Llobet i En Jaume Oromir, germà del jurat Rafael Oromir, quan aquest i l'altre jurat En Pere Prim vingueren a intimar el batlle que apliqués la pena acordada a la muller del notari (que era anomenada madona Perejoana, per feminització del nom del marit, Pere Joan, com s'esqueia sovint en la denominació de les dones casades).

La senyoria de la població havia estat cedida, l'any anterior, pel rei Ferran —vidu d'Isabel la Catòlica— a Germana de Foix, la seva segona muller. Però faltant o trobant-se absent moltes vegades el Procurador reial, el batlle dels Meca —relíquia feudal— va anar assumint l'exercici de l'autoritat governativa i judicial a la vila. Això no era ben vist pels sabadellencs, perquè posava el pòndol del govern de la vila en mans d'una família, i representava la revifalla d'una antiga institució feudal que els era odiosa.

Per aquest motiu, i amb no poc esforç, s'obrí uns cinquanta anys més tard —l'any 1553— un procés contra la casa dels Meca negant al seu batlle el dret de jurisdicció, que havia d'estar en mans d'un oficial del rei. El plet va acabar reconeixent que la jurisdicció de Sabadell pertanyia al Procurador reial, i que només la podia exercir el batlle natural —és a dir els dels Meca— quan aquell era absent.

Aquesta animadversió al batlle dels Meca, pot explicar la poca simpatia que ja en la data del procés es tenien el jurat Rafael Oromir i el batlle Joan Llobet, que es translluu en tot el procés. I la resistència d'aquest darrer a fer cas de les admonicions dels jurats.

A l'explicada animadversió cal afegir-hi la que també sentien els sabadellencs al notari dels senyors. Com diu Miquel Carreras «el càrrec de notari era de molta consideració, perquè primer feia les escriptures de testaments i contractes i, després, treballava d'escrivà, és a dir que servia d'escrivent o secretari de la Cúria. La cúria era... el jutjat, en el qual el

batlle feia de jutge i donava les sentències... Amb el temps, quan el govern popular del municipi es va desplegar amb majors facultats i va necessitar escriure els seus acords, li fou menester un secretari, i per aquest càrrec li fou precis valdre's del notari com a sola persona que tenia fe pública. Mes passava que l'ajuntament volia un secretari de la seva confiança, que ell nomenés, però es trobava lligat per l'obligació de tenir, com a secretari, el notari que els senyors de l'escrivania haguessin designat. I per això va mirar malament la notaria dels senyors i no va parar fins a fer-se-la seva.»

Heu's ací, doncs, com aquest procés ultra donar-nos una visió ben interessant de la vida local del temps, ofereix manifestacions de la lluita secular mantinguda pels sabadellencs per la seva independència front a la vella noblesa d'ascendència feudal.

Abans de l'època que aquí hem contemplat, aquesta lluita ja havia ofert un dels moments cabdals a finals del segle XIV i principis del XV, en l'actitud dels jurats de la vila i, en especial, del sindic Pere Cabanyes contra l'administració vexatòria de la ciutat de Barcelona, senyora aleshores de la ciutat de Sabadell. Actitud que originà també un notabilíssim procés —que es guarda igualment al nostre Arxiu municipal—, de resultes del qual En Pere Cabanyes fou bandejat, malgrat la qual cosa la població va ajudar-lo i protegir-lo sense por de les penes que li podien ser aplicades.

Aquell procés —el d'En Pere Cabanyes— anava dirigit en realitat contra tota la població, ja que la resposta per part d'aquesta fou tan general i unànime que, tot i salvades llargues distàncies, podríem qualificar aquell fet d'oposició de la vila a la seva senyoria, de petit i incruent «Fuenteovejuna» sabadellenc.

Dintre el marc de la mateixa lluita contra unes institucions periclitants, el nostre procés, el que es seguí l'any 1507 contra el notari Pere Joan i que hem intentat de fer reviure en aquestes pàgines, és molt més modest i no té ni de lluny la significació ni el relleu d'aquell. Però —què els diré?— potser té un més fort colorit de vida popular quotidiana. Perquè es tracta d'uns fets que es despleguen al bell mig de la plaça de la vila, agafen una vívida concreció que ens fa com més tangible el succés.

Aquell procés es pot erigir en categoria, té quelcom d'abstracte i universal en la seva significació; aquest és més anecdòtic, més pintoresc, més intranscendent si voleu.

Malgrat tot, penso que valia la pena de dedicar-li una mica d'atenció.

II. Transcripció i contingut del procés

Per dificultats de transcripció dels primers folis del manuscrit, donem el text a partir del revers del foli 2, que comença amb la resposta verbal del batlle Joan Llobet a la requesta que li formulen els jurats de la vila de Sabadell, Rafael Oromir i Pere Prim, i en el qual, tot seguit, es dóna trasllat de la cèdula escrita de dita requesta.

Quant als criteris seguits en la transcripció, hem de fer notar que s'ha regularitzat l'ortografia del text en català d'acord amb la normativa d'avui,

per fer-ne més fàcil la lectura. Especialment hem seguit aquest criteri en els punts següents:

—regularització de la puntuació, dels accents, de l'apòstrof, i del guionet separant els pronoms enclítics;

—regularització de la representació gràfica de la vocal neutra, i de la «o» i «u» àtones;

—regularització de l'ús de «c», «ç», «s» i «ss»;

—substitució de «y» per «i», llevat en el dígraf «ny»;

—substitució de la «l» per «ll», quan és palatal;

—simplificació de les consonants dobles inicials;

—supressió de la «h» final i de les intervocàliques posades per indicar la pronúncia en dues síl·labes.

En canvi, hem mantingut les parts del text en llatí en la seva rudesia original, pròpia d'escriptors i curials poc doctes.

Al marge esquerre del text hi anotem els folis de l'original a mesura que van canviant.

En tota la transcripció del text, hi conservem dues abreviatures que, per les nombroses vegades que hi apareixen, n'ha semblat innecessària la repetició del mot íntegre que representen. Són les següents: «mos.» per mossèn, i «ts.» per testimoni o testificant, segons els casos; creiem que podran ser suplertes fàcilment pel lector avisat.

Finalment una mera remarca sobre el contingut del lligall comentat. En el manuscrit que transcrivim no hi ha la sentència. Això no vol dir pas que no es vagi dictar sentència en aquest procés, sinó simplement que el lligall conté només les instruccions sumariales. Cosa normal, ja que les sentències s'acostumaven a copiar, per separat, en llibres especials. Malauradament, doncs, no sabem si la sentència fou condemnatòria perquè desdonàvem el fall, encara que podem creure que efectivament ho va ser, donades les acusacions fetes, les proves practicades i les mesures preses pel batlle en la seva qualitat de jutge de la causa.

2 r. Et dictus venerabilis dominus baiulus, verbo respondendo, dixit: senyors. donau-me trallat de les coses requestes e jo m'atur temps de tres dies a respondre. Cuiusquidem cedule tenor est talis:

No ignorau vós, honorable senyor en Joan Llobet batlle de la present vila de Sabadell, [que los] jurats de dita vila, ab decret e intervenció vostra, han ordenat per lo bé e comuna salut de dita vila e habitants en aquella, que algú qui vingúes de part pestilent no fos receptat en dita vila, ni així per sols los habitants d'aquell poguessen anar a dites parts pestilents per tornar en dita vila, sots certa pena la qual és estada publicada ab veu de crida per part vera, a instància [dels dits] jurats; los quals, sabent que madona

3 Perejoana, muller d'en Pere Joan notari, era anada a Terraça e en casa on havia malalts de pestilència, vos requeriren que executàsseu la pena en dita crida contenguda. E sobre aquesta contenció s'és seguit que lo dit Pere Joan, marit de la dita dona, ab gran ultratge, 3 r. poc tement la correcció «crimina» ne reial, en presència vostra s'és irruït donant espenta a u dels jurats, proferint paraules molt injurioses, e après, ab punyal arrencat, ha pres lo dit jurat per los pits volent-lo ultratjar e d'aquí ficar en la persona sua; per la qual 4 cosa, ha comès molt gran crim e digne de gran punició així de la persona com dels béns, per la qual cosa lo dit Pere Joan deu estar en presó ben guardat fins sia conegut de sos crims e culpes. E encar li deuen ésser inventariats los béns, així que mitjançant justícia ell haja la punició que mereix de tan gran delicte, e los altres ne prenguen eximpli, car certa cosa és que per semblant e menor crim d'aquest, a

- 4 r. instància dels jurats de la vila són estades fetes grans execucions e derrocaments de cases... com vós mossèn batlle fins ací no hajau mes lo dit Pere Joan en presó, que lo tenim de forma que aquell porria anar-se'n, e en los crims on se mereix pena corporal no deuen estar los delats fora de presó &. Per tant, los jurats de la dita vila,
- 5 ab lo consell de la dita vila e major part d'aquell sobre açò celebrat e tingut, ab los presents escrits vos requeren que vós poseu en presó o idòneament vos assegureu de la persona del dit Pere Joan, així que quan serà menester ne pugau donar raó; altrament si açò fer recusareu, lo que no creuen, protesten contra vós e béns vostres e vostres fermances, de tots dans, despeses e injúria, e de totes coses lícites de protestar. E no resmenys vos requeren prengau procés o informació de tots los qui presents eren e us seran administrats. E altrament fareu proceir contra lo dit delat segons trobareu per justícia ésser faedor, ab consell de vostre assessor; altrament encara protesten de denegació de justícia e de haver-ne recors a on serà menester, requerint a vós...
- 6 Qui quidem venerabilis dominus baiulus incontinenti seu ante arestavit ipsum *Petrum Iohannem notarium in eius domo, sacramento et homagio ac pena censum librate. Et nichilominus processit ad inquirendum super contentis in eadum cedula requisitione, in hunc qui sequitur modum.*
Die lune, decima nona die, mes d'abril, any mil cinc-cents i set.
De manament d'en Joan Llobet batlle, en Joan Berga, missatge, a instància del fisc ha citat en Pere Prim, fuster, per testimoni de veritat.
- 6 r. Fou interrogat en Pere Prim, jurat, per testimoni de veritat, de paraula a paraula, mitjançant jurament.
Fou interrogat el testimoni, si sap ni ha oït dir quina qüestió hagueren en Rafael Oromir, de la vila de Sabadell, e en Pere Joan notari. E dix ell, testificant, que dissabte pus prop passat, quasi a hora d'una hora passat migdia, ell testificant e dit Rafael Oromir,
- 7 jurats que vui en dia se troben, vinguen a mos. batlle, qui seia davant la porta de dit Pere Joan notari, dient dit Rafel Oromir, a ell testificant digueren: mos. batlle, nosaltres vos requerim que ens fagau pagar la pena que és posada a la muller d'en Pere Joan notari, qui és anada a Terraça. E repòs dita dona: per ma fe, jo faré sagrament que no som entrada dins la vila de Terraça. E així féu dita dona sagrament. E llavors ell, testificant, dix: puig així és, no se'n parle pus E oí, ell ts., com dit Pere Joan notari dix: d'altres coses me voleu mai vós n'Oromir. No faig, mes lo que faig, faig per la vila, E viu, ell ts., com dit Pere Joan, notari, s'acosta ab dit Oromir ab moltes raons que havien, e donà una empenta al dit Oromir. E dit Oromir li'n donà altra empenta. E ell ts. llavors se mes per departir-los. E viu, ell ts., com dit oromir volia pendre una llança que tenia n'Antoni Salvany àlies Ferreres. E llavors dit Salvany no volent-li dar dita llança. E ell
- 8 r. ts. llavors sobta envers dit Oromir e féu-li leixar dita llança. E viu, ell ts., com en Jaume Oromir, girmà d'en Rafel Oromir, com sobtava en Pere Joan notari ab una espasa tirada. E ell ts., ab lo batlle ensems, llevaren l'espasa al dit Jaume Oromir. E així los departí dit ts. ab dit batlle.
- 9 Fou interrogat, ell ts., quina gent hi havia en dita remor, e dix ell ts. que en Bartomeu Argemir e en Feliu Feu, e moltes gents qui atenia a la remor.
Fou interrogat, ell ts., si viu que dit Pere Joan, notari, arrencàs punyal ni armes negunes contra dit Oromir. Dix ell ts. que no.
Fou interrogat dit ts. si hi sap més. E dix, ell ts., que no hi sap més.
Dit Pere Prim tenint e perseverant dita testificació.
- 9 r. En Joan Berga, missatge per manament d'en Joan Llobet batlle, a instància del fisc, ha citat en Bartomeu Argemir, de la vila de Sabadell, per testimoni de veritat.
Fou interrogat dit Argemir, mitjançant jurament, de paraula a paraula, quina qüestió o remor han haguda en Rafel Oromir e en Pere Joan notari. E dix, ell ts., que dissabte
- 10 pus prop passat, quasi a hora d'una hora de migdia passat, viu, ell ts., com en Rafel Oromir e en Pere Prim, jurats de la vila de Sabadell, vingueren al batlle, qui era davant la casa d'en Pere Joan notari, dient al batlle: mos. batlle, nosaltres vos requerim que ens
- 10 r. façau pagar la pena qui és posada a tothom qui vaja en lloc de morts; la muller d'en Pere Joan notari és anada a Terraça. Requerim-vos que ens façau pagar la pena a dita dona, E viu, ell ts., com en Pere Joan notari davalla de dinar dient tals e semblants paraules: vós, n'Oromir tostemps me cercau pequetes (?). E d'altres paraules moltes e injurioses. E viu, ell ts., com dit Oromir e dit Pere Joan notari s'acostaren e en Pere Joan notari
- 11 dóna una empenta al dit Oromir, e dit Oromir li'n dóna una altra. E viu, ell ts., com dit Pere Joan notari mes la mà al punyal, emperò no viu, ell ts., que l'arrencàs. E així mos.

- batlle e ell ts. viu e féu que departiren dit Oromir e dit Pere Joan.
- 11 r. Fou interrogat, ell ts., si en Rafel Oromir anàs pendre llança ni armes. Dix, ell ts., que non viu.
- Fou interrogat, ell ts., si viu en Jaume Oromir, girmà d'en Rafel Oromir, si tenia l'espasa tirada. Dix, ell ts., que hoc, emperò tanta era la gent que hi era, que ni viu que dit Jaume Oromir ne fes moviment de dita espasa.
- Fou interrogat qui viu bé dita remor o qüestió. Dix, ell ts., que en Feu e en Soler sabater, e d'altres que eren. Tants hi eren que envides hi parava esment.
- 12 Fou interrogat si hi sap més. E dix, ell ts., que no hi sap més.
E dit Argemir tenint e perseverant dita testificació.
-
- En Joan Berga, missatge, de manament d'en Joan Llobet batlle, ha citat en Feliu Feu, de la vila de Sabadell, per testimoni de veritat, a instància del fisc, mitjançant jurament.
- Fou interrogat en Feliu Feu, da paraula a paraula, si sap ni ha oit dir quina qüestió han haguda en Rafel Oromir e en Pere Joan notari. E dix, ell ts., que dissabte pus prop passat, quasi a una hora passat migdia, viu ell ts. com Rafael Oromir e en Pere Prim., jurats de la vila de Sabadell, vingueren davant lo batlle qui seia en una taula qui és a la porta d'en Pere Joan notari, dient-li: mos. batlle, nosaltres vos requerim que ens façau pagar la pena qui és posada a tothom qui vaja en lloc de morts. E la mulier d'en Pere Joan notari és anada a Terraça; e que li façau pagar la pena. E oí, ell ts., com dita dona respòs e dix que per sa fe no era entrada a Terraça. E d'açò ne faria jurament. E viu, ell ts., que en Pere Joan notari dix a n'Oromir: vós n'Oromir tots dies haveu ganes enfastijarme. E respòs n'Oromir: jo ço que faig per la vila ho faig; que si vós en Pere Joan notari me fósseu obligat, jo bast sens la vila intregar-me de vós. E viu, ell ts., com dit Oromir e dit Pere Joan s'acostaren. E dit Pere Joan donà una empenta a dit Oromir.
- 12 r. Fou interrogat, ell ts., si viu que dit Oromir donàs d'empenta a dit Pere Joan notari; e dix, ell ts., que no ho viu, que lo batlle era al mig e la gent qui s'hi metia.
- 13 r. Fou interrogat si viu que dit Pere Joan tiràs punyal ningú. Dix, ell ts., que li viu tenir lo punyal en les mans.
- 14 Fou interrogat, ell ts., si dit Oromir anà pendre armes ni llança. Dix, ell ts., que non viu.
- Fou interrogat si viu que Jaume Oromir, girmà d'en Rafel Oromir, si tenia l'espasa tirada. Dix, ell ts., que viu, ell ts., que viu lo batlle abraçat ab dit Oromir, e dit Jaume Oromir tenir l'espasa tirada.
- 14 r. Fou interrogat ell ts., si en sap més. Dix que non sap més.
- Fou interrogat si sap ningú que veés tals coses, com dalt és dit. Dix, ell ts., que en Soler sabater ab dit ts.
- En Feliu Feu tenint i perseverant dita testificació.
-
- En Joan Berga, missatge, per manament d'en Joan Llobet batlle, a instància del fisc, ha citat en Pere Arús, de la vila de Sabadell, per testimoni de veritat.
- Fou interrogat en Pere Arús, de paraula a paraula, mitjançant jurament.
- Fou interrogat, ell ts., quina qüestió o remor ha haguda en Rafel Oromir ab en Pere Joan notari. Dix ell, ts., que dissabte pus prop passat, ell ts. s'en recordi, quíasi a hora de una hora passat migdia, ell ts. se trobà davant la casa d'en Pere Joan notari. E viu, ell ts., en Rafael Oromir e en Pere Prim, jurats de la present vila, ab lo batlle ensems, que requerien dit batlle que faés pagar la pena a la mulier d'en Pere Joan notari, qui era anada a la vila de Terraça. E viu, ell ts., com dita dona dix que no hi era anada, e jurà per la sua fe. E ell ts., com en Rafel Oromir, dix al notari en Pere Joan: *mostrau-nos la pena qui és a nengú qui vaja en lloc de morts.* Respòs dit Pere Joan notari: vós n'Oromir sou avalotador. E d'açò hagueren moltes raons e males. E viu, ell ts., com lo dit Oromir e en Pere Joan notari s'acostaren. E viu, ell ts., com dit Pere Joan notari donà una empenta, ab dues mans, als pits del dit Rafel Oromir. E dit Oromir ne donà una altra al dit Pere Joan. E en açò la gent s'hi mes. És interrogat, ell ts., si viu que dit Pere Joan notari arrencàs punyal per damnificar n'Oromir. Dix, ell ts., que no ho veé.
- 15 r. Fou interrogat, ell ts., si veé con dit Oromir, com havia la remor ab dit Pere Joan notari, dit Oromir anàs pendre armes negunes. Dix, ell ts., que non viu, tantes eren les gents qui hi eren ab ballestes tirades e espases que non viu.
- 16 r. És estat interrogat, ell ts., si viu en Jaume Oromir si tenia l'espasa tirada, e en favor de son girmà. Viu ell ts. que lo batlle e en Soler, sabater, defensaven dit Pere Joan notari, que dit Jaume Oromir, girmà del dit Oromir, li volia donar ab l'espasa.
- 17

És estat interrogat, ell ts., quines persones ho veeren ab ell ts. la dita remor. Dix, ell ts., que en Soler, sabater, qui tenia en Jaume Oromir qui tenia l'espasa tirada.

És estat interrogat quina cosa és veritat. Dix, ell ts., que Déu és veritat, e de totes coses.

- 17 r. Interrogat, ell ts., si hi sap pus, dix ell ts. que no hi sap pus ni hi ha vist més. Dit Pere Arús tenint i perseverant en dita testificació.

En Joan Berga, missatge, de manament d'en Joan Llobet, batlle, a instància del fisc ha citat en Martí Berjó, del lloc de Sant Bonet de Corriols, del bisbat de Alió (sic), del realme de França, per testimoni de veritat.

- 18 És estat interrogat dit Martí Berjó, de paraula a paraula, mitjançant jurament. És estat interrogat, ell ts., si sap ab una qüestió e remor qui és estada ab en Rafel Oromir e en Pere Joan, notari, Dix, ell ts., que dissabte pus prop passat, quasi una hora passat migdia, ell ts. se trobà en la plaça en una taula que hi és. E viu, ell ts., com en Rafel Oromir e en Pere Prim, jurats, requerien lo batlle, qui era davant la casa d'en Pere Joan, notari, que fes demanda que fes pagar la pena que és posada a tothom qui anàs en lloc de morts. E viu, ell ts., com en Pere Joan, notari, dix: qui requeria la pena. Respòs dit Oromir: nosaltres la requerim en nom de tota la vila. E viu, ell ts., com dit Pere Joan respòs, e dix que sa muller no era entrada en Terraça e que lei provassen. Respòs dit Oromir: si era hoc, encara ne havia duta roba. E viu, ell ts., com dit Pere Joan, notari, hagueren moltes raons e males, que de raons en raons se acostaren e viu, ell ts., com dit Oromir e dit Pere Joan se donaven empentes la u a l'altre. És estat interrogat, ell ts., si viu que dit Pere Joan, notari, arrencàs lo punyal. E viu, ell ts., com Pere Joan, notari, donà una empenta al dit Oromir e arrancà un punyal que dit Pere Joan duu a la corretja.
- 19 r. És estat interrogat, ell ts., si tirà colp ab lo punyal, envers dit Oromir, dit Pere Joan. Diu, ell ts., que no ho viu, tanta era la gent que hi era abocada, amb ballestes tirades e armes, que no ho viu.

És estat interrogat, ell ts., si en Jaume Oromir, girmà d'en Rafel Oromir, si tania l'espasa tirada per donar al dit Pere Joan, notari. E viu, ell ts., que lo batlle tenia lo dit Jaume Oromir per la mà, que no el llexava acostar allà on era dit Pere Joan; crec que si dit Jaume Oromir hagués pogut, que haguera donat al dit Pere Joan.

És estat interrogat, ell ts., si dit Rafel Oromir anava a pendre armes ne llança. Dix, ell ts., no ho viu, com dit he; tanta és la gent que hi era.

És estat interrogat si hi sap més. Diu, ell ts., que no hi sap més, e no he vist més.

Fou interrogat: què és veritat? Diu, ell ts., que Déu és veritat.

Dit Martí Berjó té i persevera en dita testificació.

- 20 r. És estat citat per en Joan Berga, missatge, en Bartomeu Soler, sabater, de la vila de Terraça, ara habitant en la vila de Sabadell, a instància del fisc, per testimoni de veritat.

És estat interrogat en Bartomeu Soler, sabater, de paraula a paraula, per testimoni de veritat, mitjançant jurament. Dix, ell ts., que dissabte a una hora passat migjorn, poc çà poc lla, ell ts. estant dins la sua botiga, sentí molta remor envers la porta d'en Pere Joan notari. E ell ts. isqué defora e tirà envers dita remor. E viu, ell ts., com en Rafel Oromir e en Pere Joan, notari, havien de males raons, de les quals oí, ell ts., com les havien de la muller d'en Pere Joan notari, qui era anada a Terraça. E viu, ell ts., com dita dona jurava que no hi era anada dedins la vila de Terraça.

- 21 r. És estat interrogat, ell ts., si viu que dit Oromir e dit Pere Joan se donassen empentes. Dix, ell ts., que no ho viu.

És estat interrogat, ell ts., si dit Rafel Oromir pres armes ni llança envers dit Pere Joan. Dix ell ts. que no ho viu.

- 22 És estat interrogat, ell ts., si en Jaume Oromir era aquí present. Dix, ell ts., que hoc; que com vingué ell ts. de la sua botiga, ell ts. viu en Jaume Oromir qui seia en una taula qui és davant la porta d'en Pere Joan. E viu, ell ts., com dit Jaume Oromir mes les mans en l'espasa e tirà aquella; anava envers la porta d'en Pere Joan, e ell ts. s'abraçà e detingué dit Oromir per departir dita gent e brega.

És estat interrogat si hi sap més en dita remor. Diu ell ts. que no hi sap més, ne ha vist més.

- 22 r. És estat interrogat, ell ts., què és veritat. Dix ell ts., que Déu és veritat. Lo dit Bartomeu Soler està e persevera.

És estat citat per en Joan Berga, missatge, en Damià Santmartí, de la vila de Sabadell, teixidor de lli, per testimoni de veritat.

23 És estat interrogat dit Damià Santmartí, mitjançant jurament, de paraula a paraula. Dix, ell ts., que dissabte pus prop passat a una hora passat migdia, ell ts. trobant-se en la plaça de la present vila, al cantó d'una taula, qui és vui d'en Joan Ferrer, raonant-se ell ts. ab en Martí Serrador, viu, ell ts., com en Rafel Oromir e en Pere Prim, jurats que vui són de la vila, dient tals e semblants paraules: mos. Batlle nosaltres vos requerim que, 23 r. sots virtut de la pena que hi és, que ens executeu la muller d'en Pere Joan notari. E oí, dit ts., com en Pere Joan notari dix e semblants paraules: vosaltres per malícia deits e feu lo que deits. E respòs dit Rafel Oromir: que ho hi haja altre home sinó jo, jo us hi faré eixir. E viu, ell ts., com en Pere Joan notari dix: vós parlau més que no seria mester e farieiu bé que callásseu. E d'açò foren moltes altres raons.

24 E més fou interrogat, ell ts., si dit Oromir e en Pere Joan, notari, s'acostaren los dos ni es donaren empentes. Dix ell ts. que és ver, que en Pere Joan notari donà empenta al dit Oromir.

E més fou interrogat, ell ts., lo dit Pere Joan si tirà lo punyal envers dit Oromir com li donà l'empenta. Dix ell ts. que viu com dit Pere Joan donant l'emprenta al dit Oromir tirà lo punyal.

24 r. Es més, fonc interrogat, ell ts., com hagué tirat lo punyal dit Pere Joan, si en féu arremiments envers dit Oromir. Viu, ell ts., com en Pere Joan alçà la mà, e crec haguera donat si no fós estat en Pere Prim qui li pres lo braç.

25 Fou interrogat, ell ts., ja si lo dit Oromir, havent la qüestió ab en Pere Joan notari, si lo dit Oromir féu arremiment d'armes. Dix ell ts. que ver és que dit Oromir anà a u qui diuen Antoni Salvany, àlies Ferreres, volent-li pendre la llança, que dit Salvany tenia en les mans. E dit Salvany no la li volc donar.

25 r. E més, fonc interrogat, ell ts., si ha vist que en Jaume Oromir, girmà de dit Rafel Oromir, si era en dita remor. Viu, ell ts., que com en Pere Joan notari arrencà lo punyal, lo dit Jaume Oromir arrencà l'espasa e tirà envers en Pere Joan notari. E viu, ell ts., com lo batlle s'abraçà ab dit Jaume Oromir. E d'açò hageren moltes raons. E així es departiren.

Fou interrogat, ell ts., qui hi havia ab ell ts., qui hagués vist la dita remor. Diu, ell ts., que n'Antoni Salvany, àlies Ferreres, e molts d'altres no em recorden.

Fou interrogat quina cosa és veritat. Dix, ell ts., que Déu és veritat.

Lo dit Damià Santmartí tenint i perseverant dita testificació.

26 En Joan Berga, missatge, de manament d'en Joan Llobet batlle, fou manat personalment, davant sobredit batlle, en Rafel Oromir per depositar e testificar en la qüestió e remor qui és estada entre en Pere Joan, notari, e dit Rafel Oromir.

És estat dit Oromir, de paraula a paraula, interrogat mitjançant jurament.

26 r. Interrogat, ell testificant, què havia causat que ell [e] en Pere Prim vingueren al batlle per requerir-lo que executàs la muller d'en Pere Joan notari, que deien que era anada a Terraça. Dix ell testificant que n'Antoni Gorma, fuster, qui gordava lo portal, dix que la muller d'en Pere Joan, notari, era anada a Terraça; e açò fou la causa de fer la requesta al batlle.

27 Fou interrogat dit testificant, ja si tenien comissió del consell. Dix ell, testificant, que ja era deslliberat en plen consell que los jurats, que si res s'hi esdevenia, que n'haguessen càrrec, e per aqueixa raó feien dita requesta dit testificant e en Pere Prim, jurats, al sobredit batlle.

27 r. Fou interrogat dit testificant, ja si com hageren feta la requesta, dit batlle què los respòs. Lo batlle respòs: veus aci sènyer en Pere Joan aquestos senyors de jurats me requeren que us penyor per la pena que vostra muller ha trencada que és anada a Terraça. Respòs en Pere Joan: qui requer açò? Dix en Pere Prim, jurat: tota la vila fa dita requesta. Respòs dit Pere Joan: la crida no s'estén sinó per Barcelona. Dix ell testificant: pus és venguda de Terraça, que es moren, isqué de la vila. Respòs dit Pere Joan: vós n'Oromir ho feu per mal que em voleu. E respòs dit Oromir: lo que lo sènyer en Prim e jo fem, fem per tota la vila. E llavors lo dit Pere Joan s'acosta al dit Oromir.

28 Fou interrogat, ell testificant, a la hora que dit Pere Joan s'acostà a ell testificant, com ni de quina manera s'acostà. Dix, ell testificant, que ab les mans que li posà als pits; e après arrencà un punyal, adúia dit Pere Joan, per donar al dit testificant.

Fou interrogat dit testificant com ni de quina manera tirà lo dit Pere Joan, notari, lo punyal. Dix, ell testificant, en la mà sobre braços per donar a mi als pits.

28 r. Fou interrogat dit testificant, ja si com veé lo punyal arrencat, si féu arremiment

d'armes. Dix ell, testificant, que no tenia armes negunes, ans mos. batlle e en Pere Prim metien al mig de mi, testificant, e d'en Pere Joan, notari.

Fou interrogat ja si hi havia nengú ab armes per valer al dit testificant. Dix ell, testificant, que non viu nengú, tanta era la gent que hi era abocada.

Fou interrogat: què és ver e veritat. Dix ell testificant que Déu és ver e veritat.

Dit Rafel Oromir tenint e perseverant.

29 Pere Joan, notari, ts. deposant en lo seu fet propri, sense jurament e quant dels estranys, pres ab jurament, dir e testificar tota veritat.

E primo fou interrogat, ell deposant, si és pres. E dix que sí.

29 r. Interrogat per què és pres. E dix que, ab deguda reverència, per cosa que no li par que degués ésser pres o arrestat. Ço és, dissabte pus prop passat, quasi contorn de una hora passat migjorn, poc més o menys, ell deposant e testimoni davalla de casa sua en la carrera, on mos. batlle l'esperava per anar pendre fermes d'una treva d'en Sises. E com fong en la carrera, trobà allí en Rafel Oromir qui cridava de grans crits requerint a mos. batlle li executàs la pena contra la muller del dit Pere Joan, e que li fes tornar lo terç e que la llançàs e foragitàs la dita sa muller de la vila per quant era anada a Terraça, on se morien; que fastuix (?) era qui lo hi sostenia a ella ni a son marit. Ell deposant ts. dix que la dita sua muller era veritat que era anada a Terraça, emperò que ell, deposant ts., li havia fet manament, abans que partís de la vila de Sabadell, que no hi entràs; e no hi entrà. E així féu sagrament. En açò, lo dit Rafel Oromir cridava bravejant contra ell deposant, ts., dient a mos. batlle llançàs la dita sa muller de la vila, bravejant, no tenint-se neguna raó ab altra, que executàs a ell deposant ts. E ell ts. dix: assossegau-vos n'Oromir, que vós peça ha que em voleu mal, no sé perquè, que tots temps ho haveu contra mi. E jo no veig ací nengú que fassa instància sinó vós. E, llavors, sent ell deposant ts., que ell cridava tan fort que no es tenia una raó ab altra, féu un moviment de les mans dient: cridau, que també em cridaré, que no m'hi llançareu vós. E llavors lo dit Oromir donà una gran empenta a ell deposant ts. E pres una llança de mans de n'Antoni Salvany, àlies Ferreres, per voler matar a ell deposant ts. dient: muira lo traïdor. E veé com en Jaume Oromir, qui és girmà de dit Oromir, ab l'espasa tirada, qui li tirava coltellades, sinó per mos. batlle e en Bartomeu Soler, qui li pres lo braç. Ell deposant ts. qui se n'entra dins casa sua. E lo dit Rafel Oromir, veent que no havia pogut dar nenguna llançada a ell deposant ts., venc a la porta d'ell deposant ts. cridant, dient: no cureu en traïdor que jo us castigaré. Injuriant e dagnificant a ell deposant ts. en esmena que, en dies passats, li havia fet (...) un fill. E en açò, ell deposant ts., no hi sap més.

Fuit sibi lectum et perseveravit.

En Joan Berga, missatge, de manament d'en Joan Llobet, batlle, ha citat n'Antoni Salvany, àlies Ferreres, per testimoni de veritat, a instància del fisc.

És estat interrogat n'Antoni Salvany, àlies Ferreres, de paraula a paraula, mitjançant jurament.

32 r. Dix, ell ts., que dissabte pus prop passat, quasi una hora passat migdia, ell ts. se trobà en la plaça, davant la casa d'en Pere Joan notari. E viu, ell ts., com en Rafel Oromir e en Pere Prim, jurats de la vila, requerien mos. batlle que executàs en Pere Joan notari, per la muller de dit Pere Joan, era anada a Terraça; e perquè lo batlle n'havia fet crida, e hi havia pena, que dits jurats ne volien lo terç, que tothom e tota persona qui anàs en lloc de morts, que hi havia pena. E respòs dit batlle que no hi havia pena, que la crida no dèia sinó a Barcelona. E respòs dita dona que faria sagrament que no era entrada dins Terraça. E viu, ell ts., com en Pere Joan notari dix qui requeria aqueixa pena. Respòs en Pere Prim que ells en nom de la vila, e jurats que som. E respòs dit Pere Joan que lo que feien, feien per malícia e per mal que li volien. E es digueren moltes paraules injurioses la u a l'altro.

E fou interrogat ja si lo dit Oromir e Pere Joan, notari, s'acostaren ne es donaren empentes la u a l'altro. Dix ell ts. que viu que en Pere Joan donà una empenta el dit Oromir. Après lo batlle s'hi meté al mig.

34 Fou interrogat, ell ts., si veé com en Pere Joan notari donà empenta al dit Oromir, ja si dit Pere arrencà punyal. Dix, ell ts., que no viu tall, ne que dit Pere Joan arrencàs punyal, car com viu que li donà empenta també haguera vist com haguera arrencat lo punyal.

Fou interrogat, ell ts., que com viu dit Pere Joan donà l'empenta al dit Oromir, ja si dit Oromir féu arremiment d'armes. Dix, ell ts., que ell ts. tenia una llança en les mans

34 r. e en Rafel Oromir venc per pendre dita llança per donar al dit Pere Joan, sinó ell ts. no la li volc lexar.

Fou interrogat, ell ts., si viu en Jaume Oromir, girmà del dit Oromir, si era aquí present. Dix, ell ts., que non viu, tanta era la gent que hi abocava.

Fou interrogat si viu negú qui fes part formada contra nengú, ne contra en Pere Joan notari e en Rafel Oromir. Dix, ell ts., que non viu.

35 Fou interrogat, ell ts., si hi havia nengú per testificar en així com dalt és dit. Dix, ell ts., que tanta era la gent que envides se'n recorda.

Fou interrogat, ell ts., quina cosa és ver ni veritat. Dix, ell ts., que Déu és ver i veritat.

Fou interrogat si hi sap més. Dix ell ts. que no hi sap més.

Lo dit Antoni Salvany tenint e perseverant dita testificació.

35 r. Ex inde autem die sabati intitulato vicesimo quarto dies, mense et anno predictorum, comparuerunt dicti Raphael Oromir et Petrus Prim, iurati, et obtulerunt et presentarunt mihi lohanni Ferrer, eiusdem cause scriptori, quondam papiri cedulam tenoris sequentis:

36 Aquesta part dels jurats e universitat de la vila de Sabadell demanen e requeren a vós mos. lo batlle de dita vila que, haguda per publicada l'enquesta presa a instància d'ells contra en Pere Joan, notari, sia publicada o haguda per publicada, e que d'aquella sia dada còpia als dits jurats o síndic de la dita universitat, protestant sempre de totes coses licites de protestar.

36 r. La qual cèdula oblada e presentada per part dels dits jurats Rafel Oromir e Pere Prim al dit honrat batlle, de consell de misser Vicens Gibert, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, vistes les coses en dita cèdula contengudes e demanades, publica e ha per publicada la dita enquesta manant al dit Joan Ferrer que, satisfet en son salari e escriptures, do còpia de dita enquesta a cascuna de les parts, proveint que dins espai de deu dies primers vinents, rebuda la dita còpia de dita enquesta, hagen haver produït tot ço e quant volran; altrament los abdica de tot poder.

Joan Llobet batlle, per misser Gibert, son assessor, proveïda.

37 r. † Jesús Maria †

Per merita presentis processus ..... de ..... illata juratis dicte ville. Idcirco petit ..... Petrum lohannes ..... penis a ..... statutis ..... expensis de quibus et aliis seq.

Oblata XXVI abrilis D.VII. .... concedia VI ad defendendum et dicendum quare requirita fieri non debeant. Intimetur.

= Vicensius Gibert =

38 Fonc antimada (sic) la present cèdula per Joan Berga, missatge, jurat de la cort de l'honorable batlle de la present vila de Sabadell, al discret en Pere Joan notari, personalment, dins la sua casa o habitació, a xxvi dies de dal present mes d'abril any dèssús dit, mil e cinc cents e set, a hora de cinc hores passat migdia.

38 r. A XXVIII del mes d'abril, any dèssús dit mil cinc cents e set, comparegué lo discret en Pere Joan, notari, e presentà a mi Joan Ferrer, de la present causa escrivent, una cèdula en paper escrita, en son trallat (sic) de la tenor següent:

† Jesús †

39 Ex partis Petri lohannis propter mortalitatis que currunt meo proprio consillari ob alliquo iudice hut suas valleat dana, difamaciones nech minus habere procuratorem quare petit sub aresto allargari dando congruam securitatem de hinpensis et aliis semper protestando.

La qual cèdula presentada al dit honorable batlle, o al magnífic misser Vicens Gibert, doctor en quiscun dret, citadà de Barcelona, en aquestes coses con consiller e assistent, en persona sua fou proveït en la forma següent:

39 r. Oblata XXVII abrilis D.VII ..... portetur procesus et providebit; antimetur. Vicensius Gibert, assessor

40 Fou intimada e notificada la preinserta cèdula per Joan Berga, saig de la dita cort del dit honorable batlle de la dita vila de Sabadell, havent-ne feta fe a mi Joan Ferrer, escrivent de la present causa, a XXVIII dies del present mes d'abril de l'any damunt dit mil cinc-cents e set, casi a deu hores abans de migdia, a l'honorable en Rafel Oromir, jurat l'any present de la dita vila de Sabadell, personalment, dejús lo cobert de la carnissèria de la present vila de Sabadell, on lo dit Oromir estava.

- 40 r. † Jesús Maria †
 Aget magni licentia viam curiam vertentem in curia baulli Sebedelli ad instantiam iuratorum Sebedelli quod Petrum Iohannis ad viam curiam ..... et illum ..... aliq. .... provideat.
 Preterea ..... die intitulado quarto proxime dichti mensis madii coram venerabili baiullo seu eius magnifico assessore comparuit dictus Petrus Iohanes, notarius, pro una parte, altera vero absente, et in ..... alterius absentia obtullit et eidem presentavit possessionem (?) sequentem:
- 41 † Jesús †
 Postam perat ..... nichill dichtum fuit petit ..... prout petitum fuit; de impensis a aliis semper protestando.
 Qui quidem sedulla hoblata et presentata, illico dictus venerabilis baiullus, de consillio magnifici Binsensi Gibert, legum doctoris, sivis barxinone, sui assessoris et consilliari, fecit super his provisionem sequentem:
- 41 r. Oblata III maii D.VII ..... assichnat ad declarassionem super altarcatis ad diem veneris; et portetur processus instructus (?). Intimetur.
 Gibert assessor
 Et que intimata fuerunt dichtis iuratis, die marcuri quinta die proxime dichtis mensis et anni, per Iohanem Berga curie ville Sabadelli sagionem, fidem ferentem, dimitendo sedullam (?) dichto Honomir, mane sirca hoctavam horam ante praedium personalliter raperto.
- 42 † Jesús M.º †
 Per merita presentis inquisitionis constat per notorio ..... iusticia est istorum iuratorum, et quod dictus Petrus Iohannes est maxima culpa et delinquit contra dictos iuratos et quod ipse irrui in eos ut merito processus edocent quare licet sit notorium ..... ad cautelam exhibet librum Universitatis quod dicti Olomir et aliis sint iuratis et dicto notario constat quare ..... recepi quod dictus Olomir et aliis sint iuratis et quod pro talibus sint habiri et reparati talis est publica vox et fama, petens avvocato [G]ibert audiri ..... sententia feratur; aliter protestatur magnitate electoris et de remedio apellationis et alteris iuris remediis; de impensis et aliis sempre protestandum.
- Oblata VII maii. D.VII ..... Inserantur producta, reciperantur testes quorum recepzione ..... scribe tamen et ad respon. infra sex.
 Gibert assessor
- 42 r. Et que intimata fuerunt dicti Petrus Iohannes, dilluns a X dies mes de maig, any mil cinc-cents e set, per en Joan Berga, missatge de la dita cort del dit honorable batlle de la dita vila de Sabadell, havent-ne feta fe a mi Joan Ferrer, escrivent de la present causa que fou antimat dins la sua casa, en mans de sa muller de dit Pere Joan notari, a hora de cinc hores passat migdia.
- 43 A II dies del mes de juny, any mil cin-cents e set, comparegué lo discret en Pere Joan, notari, davant lo honorable batlle e estant davant a mi dit Joan Ferrer, de la present causa escrivent, una cédula a requesta, en paper, de la tenor següent:
 Comparent davant vós, venerable batlle de la vila e terme de Sabadell, per la majestat de la Reina nostra senyora, senyora de los dits vila e terma, lo discret en Pere Joan notari, lo qual ferma de dret, ab deu sous d'escreiximent, [a] en Rafel Oromir e a qualsevol altra persona o persones de la dita vila e terme de Sabadell, de qualsevol demandes o demanda contra ell fetes per raó e ocasió de certa pena contra la muller del Pere Joan notari, infradita e requesta, prometent que estarà a dret e pagarà la cosa intimada, ab totes clàusules universals, e comparrà en juí tostemps que sia request, etc.
- 43 r. E com vós, venerable batlle, cerca ..... mes e mig ja passats tingau pres e arrestat lo dit Pere Joan notari, contra tota orda de dret, ab tota honor parlant, sens haver comès crim ningú ne ..... pena, per tant lo dit Pere Joan notari, ab los presents escrits, vos requer lo soltau e libertau de dita presó e arrest, així com de dret siau tingut fer. Altrament proseguirà-vos de denegació de justícia e de totes coses a ell lícites de protestar requerint a vós en not. etc.
- 44 r. Responent dit batlle, de paraula, al dit Pere Joan notari: Jo estic prest e aparellat d'administrar tot compliment de justícia a consell de mon venerable assessor. E a consell d'aquell, fa la provisió següent:

Oblata V junii. D.VII ..... ad respondendum ad terciam; intimetur.

Gibert assessor

45 Fou antimada e notificada e presentada la present cedula per en Joan Berga, missatge de la cort del dit honorable batlle de la dita vila de Sabadell, havent-ne feta de a mi Joan Ferrer, escrivent de la present causa, dilluns a VIII de juny de l'any damunt dit mil cinc-cents e set, casi a vuit hores de matí, a l'honorable en Rafel Oromir, jurat l'any present de la dita vila de Sabadell, personalment e en ses mans.

.....per merita presentis processus constat de intencione ..... partis quod dominus Petrus Iohannis est in maxima culpa quare fuit egressor iuxta para... is qui egressore, idcirco omnia imputatur egressori, et dictum Petrum Iohannis egressorem condempnari penis de iure staturis simul cum expensis ut cedat ei in pena ceteris vero in exemplum; petens ..... publicari et per publicatis haberi; copiam de iisdem concedendo.

45 r. Oblata VIII iunii de VII. .... assignat ad publicationem ..... ad diem lune, et interim ad dicendum cur publicari non debeant; et lapso die statuto, per publicatis haberi et copiam ..... tradi. Intimetur.

Gibert assessor